

Kunst en het sociale weefsel

Het Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen (M HKA) onderging de voorbije maanden een grondige opknapbeurt. De infrastructuur is vernieuwd en alle binnen -en buitenwanden werden geschilderd, inclusief een wandschilderij van Enrico David op de gevel. Het nieuwe logo M HKA zonder 'u' is door Christophe Terlinden bedacht. De herprofilering van het M HKA wordt nu ook aan de buitenkant van het gebouw zichtbaar.

DRAGER VAN IDEEËN

Hoewel textiel de laatste vijftig jaar frequent opduikt in de beeldende kunst, naast andere nieuwe media als film, video en fotografie, bleef de belangstelling voor dit medium in de internationale kunstscène tot nu toe vrij beperkt. Er werden nauwelijks thematentoonstellingen georganiseerd en als er al plaatsvonden, dan hadden ze meestal een materiaaltechnische invalshoek. De grootschalige groepstentoonstelling *Textiles/ Kunst en het sociale weefsel* van het M HKA overstijgt ruimschoots dat materiaaltechnische gegeven. Met nieuw en bestaand werk van internationaal gerenommeerde kunstenaars en met een goed omlijnd concept, slaagt het museum er in om een originele kijk op textiel te werpen. De tentoonstelling richt zich specifiek tot textiel als beeld van het sociale weefsel, zoals de titel letterlijk aangeeft. Het is een onderzoek naar

textiel als drager van politieke ideeën rond maatschappelijke en ethische kwesties.

Het parcours van *Textiles* strekt zich uit over de benedenverdieping van het museum. De installatie van de Duitse Alice Creischer aan de ingang zet meteen de (politieke) toon van de tentoonstelling. In *The Greatest Happiness Principle Party* (2001) voert Creischer een gebeurtenis uit 1931 op als een politiek cartoon. Met heren en dames, die letterlijk hoog lopen en slogans taal gebruiken, enceneert ze een feest van een Oostenrijkse bank op de vooravond van haar bankroet. Het is een narratief werk, dat vlijmscherp op de pijnpunten van ons kapitalistisch systeem drukt. In het licht van de huidige financiële crisis is het werk brandend actueel en meteen een rake opener in een expo die geen maatschappelijke en ethische kwesties schuwt. In de buurt van dit werk bevindt zich een

Alice Creischer, *The Greatest Happiness Principle Party*, 2001

COURTESY THOMAS HERMANN, WIENEN, 2001

James Lee Byars, *Shadow of an extra terrestrial man (The Black Giant of Antwerp)*, 1977

FOTO M HKA/CC COLLECTIE

Tonico lemos Aua, *zonder titel*, 2005

COURTESY KUNSTENAAR EN STEPHEN FRIEDMAN GALLERY

Alice Creischer, *The Coat of the Lady Glaxo Welcome*, 2001

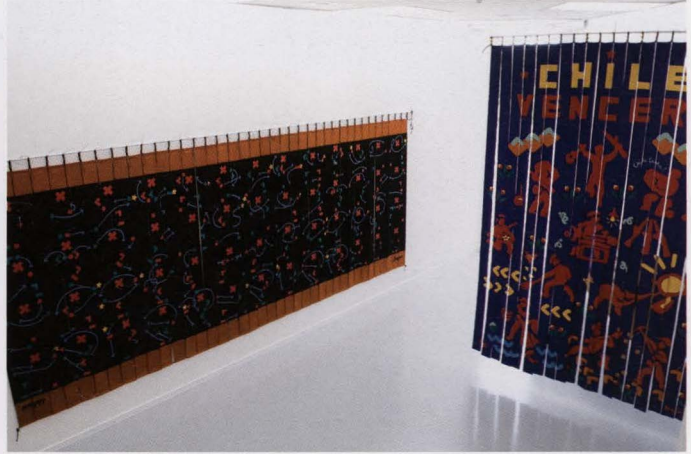
COURTESY VEREINIGUNG BILDNER KUNSTLERINNEN WIENER SECESSION FOTO M HKA

Textielkunst in het vernieuwde M HKA

wand met technische textielhandboeken uit de achttiende eeuw, die als een soort echo hiervan, de koppeling maakt naar het rijke textielverleden en de industrialisatie van Vlaanderen.

Naast deze boeken nam curator Grant Watson nog meer archiefmateriaal en historische textielwerken in het parcours op. Hiervoor ontwierp kunstenaar Luca Frei een modulair ophangstelsel dat in de opeenvolgende ruimtes terugkeert, de ruimte structureert en zinvolle verbanden met de omgevende kunstwerken tot stand brengt.

DE STATUS VAN TEXTIEL

Het belangrijkste historische werk van de tentoonstelling is ongetwijfeld de *Parangolé-cape* (1965) van de Braziliaanse kunstenaar Hélio Oiticica (1937-1980). Omdat dit werk het vertrekpunt is van waaruit de curator alle andere werken selecteerde. Het is een ruimtelijke vorm om te dragen en in te dansen, die tegelijk

als politiek spandoek of als tent dienst kan doen. Het idee voor de *Parangolé-cape* ontstond toen Oiticica in de favela van Mangueira Hill in Rio de Janeiro woonde en werkte, waar hij onder de indruk kwam van de flexibele architectuur, de danscultuur en de bewoners. In het werk combineert Oiticica elementen van het constructivisme uit de jaren '20 met ethische en politieke vragen uit de favela. Het werk is een knooppunt van politieke ideeën, die zowel rond sociale kwesties, als rond identiteit, zelfrepresentatie en genderthema's handelen. Al deze facetten keren terug in de afzonderlijke werken.

Daarbij zijn in de rechtervleugel van het museum vooral werken samengebracht die expliciet rond een extern maatschappelijk statement draaien. Het gaat om de representatie of de demonstratie van politieke ideeën via vlaggen, spandoeken, wandtapijten of kledij. In het historisch luik zijn vlaggen en spandoeken opgenomen van Vlaamse politieke partijen, maar ook motieven

Hélio Oiticica, Miro de Mangueira with P 02 Parangolé Bandeira 01 (P 02 Parangolé Flag 01)

COURTESY PROJETO HÉLIO OITICICA

John Dugger, Chile Vencera Banner, 1974, en Wu Shu Kwan (Strip-Banner), 1977

COURTESY KUNSTENAAR

Goshka Macuga, On The Nature Of The Beast, 2009
COURTESY KATE MACGARRY GALLERY, LONDEN

Rosemarie Trockel, *Leben Heist Strumphosen Stricken*, 1998
COLLECTIE FRAC AQUITAINE,
BORDEAUX

Varvara Stepanova, *Textile Design*, 1924
PRIVÉVERZAMELING

Bojan Sarcevic, *Favorite Clothes Worn While She Worked*, 1999-2000
COURTESY HAUBROK FOUNDATION

voor arbeiderskledij uit het Russisch constructivisme van Varvara Stepanova en Lyubov Popova van de jaren '20 en textielontwerpen van Anni Albers uit de jaren '60 en '70. Diverse textieltoepassingen, industrieel of manueel vervaardigd, komen naast elkaar aan bod: van gebruiksvoorwerpen, kledij, interieurdesign tot autonome kunstwerken en alle mengvormen daartussen. Dit doet ook vragen rijzen naar de status van textiel, niet alleen in de verschillende gedaanten maar ook ten opzichte van andere media, zoals bijvoorbeeld de schilderkunst.

De meest opmerkelijke kunstwerken in de rechtervleugel zijn de monumentale spandoeken van de Amerikaanse kunstenaar John Dugger en een wandtapijt van de Brits-Poolse Goshka Macuga, dat werd geweven in het Vlaamse textielbedrijf Flanders Tapestries. John Dugger, die zijn *Banner Art Project* begon in 1976 in Londen, voerde ondertussen spandoeken uit voor klanten als de Dalai Lama, Buckingham Palace en At-

lanta Olympics. Het spandoek *Chile Vencera* werd gemaakt voor een protestbijeenkomst tegen het bewind van Pinochet op Trafalgar square in 1974 en de *Wu Chu Kwan* banner uit 1977 voor het Flaxman Sports Centre in Brixton. Het zijn kleurrijke taferelen, die gebalde boodschappen naar vóorbrenge(n). Ieder doek is opgebouwd uit smalle verticale stroken volgens oude technieken die hij ontleende van Tibetaanse monniken en traditionele Chinese kunstenaars.

VRAGEN OVER IDENTITEIT

Over het communiceren van boodschappen, handelt ook het wandtapijt *On the Nature of the Beast* (2009) van Goshka Macuga, die het effect van Picasso's *Guernica* bevaart als anti-oorlogsdocument. Het werk toont een toespraak van prins Willem in de White Chapel gehouden voor de *Guernica* met een publiek van medewerkers, mecenasen, kunstenaars, critici en politici op de voorgrond. Dit werk levert een

Provinciaal Cultuurcentrum Caermersklooster

Vrouwebroersstraat 6 - 9000 Gent
tel. 09 269 29 10 - fax 09 269 29 11
caermersklooster@oost-vlaanderen.be
www.caermersklooster.be

tentoonstelling

Anime High Art-Pop Culture i.s.m. het Filmfestival-Gent van 9 oktober 2009 tot 10 januari 2010

gesloten op maandag,
25 december 2009 en 1 januari 2010

Graag onze e-nieuwsbrief?

mail naar: caermersklooster@oost-vlaanderen.be

commentaar op een installatie die ze eerder dit jaar maakte in de White Chapel. Waarvoor ze een tapijtversie van Picasso's *Guernica* uitleende van het VN gebouw in New York met de nodige documenten en er publieke gebeurtenissen liet plaatsvinden, waaronder de toespraak van prins Willem. Beide projecten leggen verbanden bloot tussen historische en hedendaagse diplomatieke aangelegenheden en de plaats die beeldvorming daar kan in hebben.

In de linkervleugel van het gebouw zijn werken te zien die veeleer vragen opwerpen rond identiteit, gender en zelfrepresentatie. Voor de ronde zaal liet de Brits-Italiaanse kunstenaar Enrico David een achttien meter lang wandtapijt weven met een gestileerd menselijke figuur als patroon. Bijzonder aan het werk van Enrico David is dat hij de taal van de interieurdesign hanteert om kwesties rond seksualiteit en autobiografie mee aan te kaarten. Dit werk treedt in dialoog met de tactiele omgevingen van Rosemarie Trockel en Tapta, die rond feministische vragen draaien. Het werk *Grotte* (2006) van Rosemarie Trockel encenseert een holte die gevuld is met geverfde wolstrengen waar de bezoeker zich kan in onderdompelen en van Tapta wordt de hangende touwconstructie *Formes pour un espace souple* uit de M HKA-collectie getoond. Beide kunstenaars spelen de tactiele, sensuele en flexibele kwaliteiten van textiel uit om een sterke zintuiglijke ervaring teweeg te brengen. Tactiele omgevingen nodigen de toeschouwer actief uit om eraan te participeren, er aan te voelen en te tasten. Het meest subtiel werk in die zone is echter van de jonge Braziliaanse kunstenaar Tonic Lemos Auad. Met schaarse middelen als een kamerbreedtapijt in wol en een paar kapjes in kant creëerde hij een feeëriek landschap met levens-echte vosjes.

Isabelle De Baets

info

**Textiles. Kunst
en het sociale weefsel**

Nog tot 3 januari 2010
Open: dinsdag en
woensdag, vrijdag t.e.m.
zondag van 11 tot 18 uur,
donderdag van 11 tot
21 uur
Gesloten:
maandag M HKA
{ Leuvensestraat 32
2000 Antwerpen
T. 03 260 99 99
www.muhka.be

ABORIGINAL ART GALLERY

Investeer in
een 40.000 jaar
oude, nog steeds
levende cultuur.

Authentieke Aboriginal
kwaliteitskunstwerken
van internationaal
bepaalde artiesten

Aboriginal Art Gallery – Australian Shop
Mageleinstraat 48, 9000 Gent

Open op: woensdag van 13.00u tot 18.00u
donderdag, vrijdag en zaterdag van 11.30u tot 18.00u
of op afspraak: 0475/70.85.99 - tel.: 09/224.30.93 - fax: 056/61.70.48

Raadpleeg onze on-line catalogoog op www.australianshop.com
Schrijf in op onze actuele nieuwsbrieven over Aboriginalkunst
via onze website www.australianshop.com rubriek contact.

ABORIGINAL ART: your best investment for the new millennium!
www.australianshop.com – info@australianshop.com